

Capitolul al III-lea. Moduri de stingere care nu duc la realizarea creanței

Secțiunea 1. Remiterea de datorie

§1. Definiție. Reglementare. Feluri

1.1. Definiție. Etimologie. Terminologie

Remiterea de datorie este un mod de stingere a obligațiilor civile, prin care creditorul îl liberează pe debitor de executarea obligației.

Din punct de vedere terminologic, se mai întrebuițează și sintagma „iertarea de datorie”. Termenul a fost preluat de vechiul Cod civil, care reglementa și el instituția, din dreptul francez (*remise de dette*).

Etimologic, termenul provine din limba latină – *remittere*.

Instituția a fost cunoscută și în dreptul roman, inițial în procedura formalistă – *solutio per aes et libram* (dezlegarea prin aramă și cântar). Debitorul simula, în prezența a cinci martori, că plătește, prin cântărirea aramei și era scutit de plată.

Mai târziu, prin *acceptilatio verbis* (pentru contractele verbale) și *acceptilatio litteris* (pentru contractele literale), se proceda la o plată fictivă (*imaginaria solutio*).

Acestea erau moduri civile de remitere de datorie. Remiterea se putea face însă și prin moduri pretoriene: *pactum de non petendo* și *contrarius consensus*. În cazul *pactum de non petendo* renunțarea la datorie putea fi *imperpetu* (pentru totdeauna) sau *intra certum tempus* (pentru un anumit interval de timp)^[1].

Din punct de vedere semantic, termenul „remitere” este sinonim cu „iertare” sau „renunțare”.

1.2. Reglementare

Vechiul Cod civil a reglementat instituția la materia stingerii obligațiilor, în art. 1138-1142 și aplicații ale ei în cadrul altor instituții, cum ar fi obligațiile complexe sau instituția fideiusionii.

Noul Cod civil reglementează instituția în Cartea a V-a, Capitolul IV – *Remiterea de datorie*, art. 1629-1633, din Titlul VII – *Stingerea obligațiilor*.

1.3. Tipologie

a) *Expresă sau tacită*. Potrivit art. 1630 C. civ., remiterea de datorie poate fi *expresă* sau *tacită*. Ea poate fi *cu titlu oneros* sau *cu titlu gratuit*, potrivit naturii actului prin care aceasta se realizează.

Remiterea de datorie este *expresă* când rezultă aceasta, în mod explicit, din cuprinsul actului. Remiterea de datorie *tacită* este *excepția*, deoarece adagiul *qui tacet consentire videtur* trebuie aplicat cu multă precauție. Ar însemna, ca manifestarea

[1] A se vedea R. GIDRO, A. GIDRO, *op. cit.*, pp. 334-335.

de voință a creditorului să fie neîndoielnică, să rezulte din atitudini ale sale, care să fie suport neechivoc al renunțării la datorie.

Inter vivos, remiterea de datorie este un contract și este nevoie nu numai de consimțământul creditorului, ci și de al debitorului.

În formă tacită, remiterea de datorie se poate realiza, spre exemplu, prin predarea de către creditor debitorului, a titlului original al creanței – înscris sub semnătură privată – sau prin distrugerea de către el a acestuia, în împrejurări care să facă ineficientă orice contestare ulterioară a acestui gest.

Legiuitorul reglementează și o situație de remitere de datorie tacită, prezumată de legiuitor *iuris et de iure* – art. 1451 alin. (1) teza I – „*remite de bunăvoie debitorului originalul înscrisului sub semnătură privată constatator al creanței*”.

În această situație, în cazul solidarității pasive, se prezumă că au fost liberați toți debitorii solidari.

b) *Remiterea de datorie poate fi cu titlu oneros sau cu titlu gratuit*. O spune explicit art. 1630 alin. (2) C. civ.

Fără dubii, remiterea de datorie cu titlu gratuit este cea mai frecventă și, așa cum s-a arătat în doctrina născută în baza vechiului Cod civil, ea este, în realitate o donație indirectă. Această donație este supusă tuturor condițiilor reglementate de lege – revocare, raport, reducere, mai puțin condiția formei autentice^[1].

Cu titlu gratuit, remiterea de datorie poate fi făcută și prin testament. Ea va urma, în acest caz, regulile privind devoluțiunea testamentară.

Înainte de intrarea în vigoare a Codului civil, doctrina a apreciat că remiterea de datorie este întotdeauna cu titlu gratuit, pentru că vechiul cod nu se referea expres la posibilitatea realizării și prin act cu titlu oneros.

În prezent, Codul civil reglementează expres acest tip de remitere de datorie.

În doctrină, s-a susținut însă ferm, de către unii autori, că iertarea de datorie este întotdeauna gratuită și că acceptarea unui caracter oneros al acesteia ar fi o contradicție în termeni^[2].

Alți autori, după ce citează prevederile art. 1630 alin. (2) C. civ., care prevăd și caracterul posibil oneros al unei remiteri de datorie, susțin că, în realitate, atunci când este cu titlu oneros, ea nu are individualitate proprie, ci realizează figura juridică a altor operațiuni juridice: novație sau dare în plată.

În ceea ce ne privește, apreciem că prevederile Codului civil în materie sunt în afară de orice interpretare. Legea reglementează expres instituția și a nu o admite ar însemna să adăugăm la lege.

Concluzia care se impune ar fi aceea că trebuie să recunoaștem existența textului legal și să îl calificăm ca făcând parte din „*dreptul comun al remiterii de datorie*”, iar, pe de altă parte, să calificăm darea în plată și novația ca fiind cazuri particulare de remitere de datorie, prin care se realizează stingerea obligațiilor.

Altfel, intrăm într-un cerc vicios. Pentru a îl evita, principiile generale ale logicii ne ajută. Remiterea de datorie este genul, iar novația și darea în plată sunt specia. Dubla lor înfățișare: mod de executare a obligațiilor și, totodată, de stingere – darea în plată,

[1] C. STĂTESCU, C. BIRSAN, *op. cit.*, p. 385.

[2] P. VASILESCU, *op. cit.*, 2012, p. 62.

care poate avea și semnificația de iertare a datoriei, având obiectul inițial negociat, și de transformare a obligațiilor, dar și de stingere a vechii obligații – *novația* (care poate avea și semnificația remiterii de datoria veche din perspectiva obiectului ei) relevă peisajul multicolor al acestor instituții, fără să le pună într-o *contradictio in terminis*.

c) *Remiterea de datorie totală sau parțială*. Potrivit prevederilor art. 1629 alin. (2) C. civ., remiterea de datorie este totală, dacă nu se stipulează contrariul.

Uneori legea prevede în mod expres că iertarea de datorie este totală sau parțială. Spre exemplu, în cazul obligațiilor solidare, legea reglementează efectele remiterii de datorie făcute unuia dintre debitorii solidari (art. 1451 C. civ.).

Remiterea totală, în raport cu datoria codebitorului, este parțială în raport cu părțile celorlalți. Ea poate fi interpretată ca fiind totală, dacă creditorul a predat înscrisul original, înscris sub semnătură privată, sau l-a distrus.

§2. Dovada

2.1. Principiul (art. 1631 C. civ.)

Potrivit art. 1631 C. civ., dovada remiterii de datorie se face în condițiile art. 1499 C. civ. din materia plății.

Conform art. 1499 C. civ., dacă prin lege nu se prevede altfel, dovada plății se face cu orice mijloc de probă.

Remiterea de datorie fiind, în cazul contractelor cu titlu gratuit, donație indirectă, ea nu trebuie încheiată în forma autentică. Sunt aplicabile prevederile art. 1011 C. civ.

Fiind însă o convenție, remiterea de datorie este supusă regulilor de dovadă a actului juridic: art. 1191-1198 C. civ. 1864 și art. 309-310 C. proc. civ.

În cazul testamentului, dovada se va face după regulile de probă din materia liberalităților *mortis causa*.

2.2. Remiterea de datorie cu titlu oneros

Remiterea de datorie cu titlu oneros se probează după regulile reglementate pentru instituțiile prin care se realizează – darea în plată, *novația*, tranzacția.

2.3. Situația garanțiilor

Conform prevederilor art. 1632 C. civ., renunțarea expresă la un privilegiu sau la o ipotecă făcută de creditor nu prezumă remiterea de datorie în privința creanței garantate.

§3. Efectele remiterii de datorie

3.1. Între părți

Efectul principal al remiterii de datorie este stingerea obligației principale, dar și a accesoriilor și garanțiilor sale.

a) *Remiterea de datorie inter vivos* produce efecte de la data acordului de voinţă sau de la data formalităţilor prevăzute de lege, dacă legea instituie o anumită formă între părţi, pentru ca acordul de voinţă să producă efecte. Spre exemplu, asemenea formalităţi sunt prevăzute, în cazul titlurilor nominative, la ordin sau la purtător.

b) *Remiterea de datorie mortis causa* produce efecte de la momentul dobândirii calităţii de moştenitor.

3.2. Faţă de terţi (art. 1633 C. civ.)

a) *Remiterea de datorie făcută debitorului principal* liberează pe fideiusor, ca şi pe oricare alte persoane ţinute pentru el [alin. (1)].

b) *Remiterea de datorie consimţită în favoarea fideiusorului* nu liberează pe debitorul principal [alin. (2)].

c) Dacă remiterea de datorie este convenită cu unul dintre fideiusori, ceilalţi rămân obligaţi să garanteze pentru tot, cu includerea părţii garantate de acesta, numai dacă au consimţit expres la exonerarea lui [alin. (3)].

d) *Prestaţia pe care a primit-o creditorul de la un fideiusor* pentru a îl exonera de obligaţia de garanţie se impută asupra datoriei, profitând, în proporţia valorii acestei prestaţii, atât debitorului principal, cât şi celorlalţi fideiusori [alin. (4)].

Secţiunea a 2-a. Imposibilitatea fortuită de executare

§1. Definiţie. Reglementare. Istoric

1.1. Definiţie

Imposibilitatea fortuită de executare a obligaţiilor este un mod de stingere a obligaţiei civile, care constă într-un complex de circumstanţe obiective şi subiective, care îl pun pe debitor în situaţia de a nu îşi mai putea executa obligaţia.

Imposibilitatea fortuită de executare a unei obligaţii a fost cunoscută şi în dreptul roman. Astfel, forţa majoră şi cazul fortuit (*vis major, damnum fatale*) erau evenimentele cărora debitorul nu li se putea opune – *cui humana infirmitas resistere non potest* (cărora slăbiciunea omenească nu le poate rezista).

Dreptul roman făcea distincţie între *vis maior* (forţa majoră) şi *fortuitus causus* (cazul fortuit).

În primul caz, este vorba despre evenimente absolut invincibile, irezistibile şi imprevizibile, adică, în alte cuvinte, pentru orice persoană care ar acţiona în circumstanţele date. În cea de-a doua situaţie, imprevizibilitatea, irezistibilitatea şi inevitabilitatea au doar un caracter relativ, adică nu pot fi înlăturate printr-o diligenţă medie (modelul de comportament abstract – *bonus pater familias*).

1.2. Reglementare

Noul Cod civil reglementează imposibilitatea fortuită de executare la materia stingerii obligaţiilor, în Titlul VII, Capitolul al V-lea, art. 1634.

Există texte legale importante și la materia executării obligațiilor – art. 1557 C. civ. și la materia riscului contractului – art. 1274 C. civ.

Forța majoră și cazul fortuit sunt definite de art. 1351 C. civ. din materia răspunderii civile. Am analizat aceste cauze exoneratoare de răspundere la materia răspunderii civile delictuale și contractuale.

§2. Condițiile incidenței instituției

a) *Obligația să fi devenit imposibil de executat din pricina unor cauze fortuite* [art. 1634 alin. (1) C. civ.]. Condiția se referă la faptul că obligația nu mai poate fi executată din cauza unei forțe majore, a unui caz fortuit ori a altor evenimente asimilate acestora. Sunt asimilate cu forța majoră sau cazul fortuit fapta creditorului, dacă aceasta are valoarea unui caz fortuit, deoarece în materie contractuală cazul fortuit exonerează de răspundere contractuală.

b) *Evenimentele care fac posibilă executarea să fi intervenit înainte de punerea în întârziere a debitorului* [art. 1634 alin. (1) C. civ.].

c) *Cazul când debitorul a luat asupra sa riscul producerii evenimentelor fortuite* [art. 1634 alin. (2) C. civ.]. Potrivit prevederilor art. 1634 alin. (2) C. civ., debitorul este liberat de răspundere chiar dacă se află în întârziere, atunci când creditorul nu ar fi putut, oricum, să beneficieze de executarea obligației din cauza împrejurărilor prevăzute la art. 1634 alin. (1), afară de cazul în care debitorul a luat asupra sa riscul producerii acestora.

Deși punerea în întârziere îl plasează pe debitor în culpă, totuși, în cazul în care el face dovada că și dacă ar fi executat la termen, creditorul nu ar fi putut beneficia de executare, pentru că efectul împrejurărilor fortuite ar fi produs înlăturarea beneficiului executării, va fi liberat de efectele neexecutării.

Deoarece clauzele de agravare a răspunderii sunt permise, debitorul poate să ia asupra lui riscul producerii evenimentelor fortuite și, în acest caz, va suporta efectele imposibilității de executare.

d) *Dovada imposibilității de executare revine debitorului* [art. 1634 alin. (4) C. civ.]. Fiind vorba despre un fapt juridic, imposibilitatea fortuită de executare poate fi dovedită cu orice fel de mijloace de probă.

e) *Notificarea creditorului*. Debitorul trebuie să notifice creditorului existența evenimentului care provoacă imposibilitatea de executare a obligațiilor. Dacă notificarea nu ajunge la creditor într-un termen rezonabil din momentul în care debitorul a cunoscut sau trebuia să cunoască imposibilitatea de executare, debitorul răspunde pentru prejudiciul cauzat prin aceasta creditorului [art. 1634 alin. (5) C. civ.].

f) *Cazul bunurilor de gen* [art. 1634 alin. (6) C. civ.]. Dacă obligația are ca obiect bunuri de gen, debitorul nu poate invoca imposibilitatea fortuită de executare (*genera non pereunt*).

§3. Efectele imposibilității fortuite de executare

a) *Imposibilitatea fortuită de executare stinge obligația principală și accesoriile ei*. Conform art. 1634 alin. (1) C. civ., debitorul este liberat de obligația sa.

b) *Imposibilitatea fortuită temporară*. Atunci când imposibilitatea este temporară, executarea obligației se suspendă pentru un termen rezonabil, apreciat în funcție de durata și de urmările evenimentului care a provocat imposibilitatea de executare [art. 1634 alin. (3) C. civ.].

Potrivit prevederilor art. 1557 alin. (2) C. civ., în caz de imposibilitate de executare temporară, creditorul poate suspenda executarea propriilor sale obligații ori poate obține desființarea contractului. În acest din urmă caz, regulile din materia rezoluțiunii sunt aplicabile în mod corespunzător.

c) *În cazul pieririi fortuite a bunului*. În această situație sunt aplicabile prevederile art. 1274 C. civ., din materia riscului contractului. Debitorul obligației de predare pierde dreptul la contraprestație, iar dacă a primit-o, este obligat să o restituie. Cu toate acestea, creditorul pus în întârziere preia riscul pieririi fortuite a bunului. El nu se poate libera chiar dacă ar dovedi că bunul ar fi pierit și dacă obligația de predare ar fi fost executată la timp.

d) *Cazul prevăzut de art. 1557 alin. (1) C. civ.* Atunci când imposibilitatea de executare este totală și definitivă și privește o obligație contractuală importantă, contractul este desființat de plin drept și fără vreo notificare, chiar din momentul producerii evenimentului fortuit.

TITLUL AL XI-LEA. GARANȚIILE OBLIGAȚIILOR CIVILE

Capitolul I. Noțiuni generale

Secțiunea 1. Necesitatea garanțiilor

§1. Noțiunea de garanție a obligației civile

1.1. Fundamentul etico-juridic

Obligația civilă nu este un scop în sine, nu se naște doar cu titlu nominal, de portofoliu. Dacă ar fi așa, și-ar pierde și identitatea și, mai ales, finalitatea. Prin obligația civilă, oamenii urmăresc să își atingă scopurile, să își realizeze necesitățile sociale. De aceea, o obligație civilă care nu este executată reprezintă un eșec social-juridic nu numai în planul personal al părților, ci și în contextul general al intereselor societății.

Există creditori diligenți și creditori nediligenți. Cei dintâi se preocupă de asigurarea executării creanțelor lor de către debitori, pentru ca rodul negocierilor lor, concretizate într-un contract, să aibă o minimă garanție de executare. Creditorii nediligenți se bazează fie pe o expectativă idealistă, încrezându-se în buna-credință a debitorilor la modul absolut fie din nepăsare, fie din neștiință sau din pasivitate se dezinteresează, de cele mai multe ori indecent din punct de vedere moral ori culpabil din punct de vedere juridic de soarta creanțelor lor.

Rezultatul este pentru creditorii nediligenți aproape cvasitotal prejudiciabil, pentru că în confruntarea cu debitorii de rea-credință își văd zădărnice drepturile și interesele legitime, fiind puși adesea în fața unor debitori insolvabili. Legiuitorul însă în toate sistemele de drept și în toate timpurile, în considerarea ordinii publice, a prevăzut remedii legislative, care, ținând seama de interesul general al societății și al siguranței circuitului juridic civil, să suplinească atitudinea juridică a participanților la circuitul juridic civil, situată sub media socială reclamată și acceptată ca valabilă la un anumit moment dat (conduita unui *bonus pater familias*).

1.2. Reglementare

Noul Cod civil reglementează materia garanțiilor obligațiilor în Titlul X – *Garanțiile personale* și în Titlul XI – *Privilegiile și garanțiile reale* din Cartea a V-a – *Despre obligații*.

Opinia constantă însă a doctrinei, deși nu unanimă, a fost aceea că în cadrul garanțiilor obligațiilor civile trebuie incluse și analizate și mijloacele juridice puse la îndemâna creditorilor pentru protejarea drepturilor lor. Astfel, sunt analizate la materia garanțiilor obligațiilor și instituțiile ce vizează măsurile conservatorii, și anume acțiunea oblică și acțiunea revocatorie.

Aceste instituții juridice sunt reglementate de noul Cod civil la materia executării obligațiilor civile, în Titlul V, din Cartea a V-a. În ceea ce ne privește, considerăm că măsurile conservatorii, și anume acțiunea oblică și acțiunea revocatorie sunt garanții legislative ale obligațiilor civile. Evident, la modul general privită problematica garanțiilor obligațiilor, toate măsurile de garanție vizează executarea obligațiilor civile. De aceea, neapărat locul reglementării, sub aspectul tehnicii juridice întrebuintate de legiuitor într-un act normativ, fie el și un cod civil, este relevant din perspectiva calificării juridice a instituției reglementate.

În doctrina născută în baza vechiului Cod civil, autori de prestigiu incontestabil au susținut că numai garanțiile speciale – fidejusiunea (în terminologia noului Cod civil: „fideiusiune”), gajul, ipoteca, privilegiile, dreptul de retenție, clauza penală și arvuna – ar fi adevărate garanții ale executării obligațiilor civile^[1].

Teza autorului menționat este corectă în forma ei privitoare la clasificarea garanțiilor, însă din considerente de ordin practic și mai ales pentru înlesnirea accesului studenților la informație, în sensul asimilării fizionomiei juridice a instituțiilor, vom analiza în acest titlu al lucrării toate măsurile de garanție pe care legea le reglementează pentru asigurarea realizării obligațiilor.

§2. Definiție

Nu există o definiție legală a garanțiilor obligațiilor. În materii speciale, legea precizează elemente de structură și de conținut al unor instituții, fără a defini, *expressis verbis*, vreo instituție. De aceea, definițiile au fost formulate în doctrina juridică, unde s-au făcut și clasificări ale garanțiilor, evident mai ales din considerente de ordin didactic.

În concepția noastră^[2], prin garanții ale obligațiilor se înțeleg acele mijloace juridice instituite fie de lege, fie pe cale convențională, în scopul realizării finalității raportului dintre creditor și debitor.

Secțiunea a 2-a. Clasificarea garanțiilor obligațiilor civile

§1. Garanțiile generale ale obligațiilor civile

a) *Gajul general al creditorilor*. La fel ca vechiul Cod civil (art. 1718-1719), noul Cod civil instituie *garanția comună a creditorilor*. Astfel, potrivit prevederilor art. 2324 alin. (1) C. civ., „*Cel care este obligat personal răspunde cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare. Ele servesc drept garanție comună a creditorilor săi*”.

b) *Măsurile conservatorii*. Noul Cod civil reglementează, în art. 1558-1559 măsurile conservatorii și cele asigurătorii, ca mijloace de protecție a drepturilor creditorului, făcând trimitere, sub aspectul procedurii instituirii lor, la dispozițiile Codului de procedură civilă.

^[1] V.D. ZLĂTESCU, *Garanțiile creditorului*, Ed. Academiei Republicii Socialiste România, București, 1970, pp. 24-25, pp. 49-51.

^[2] Definiții asemănătoare au fost formulate și de V.D. ZLĂTESCU, în *op. cit.*, 1970, C. STĂTESCU, C. BÎRSAN, în *op. cit.* și P. VASILESCU, în *op. cit.*, 2012.

c) *Acțiunea oblică și acțiunea revocatorie*. Sunt acțiuni civile reglementate de noul Cod civil fie pentru cazul în care debitorul pasiv sau neglijent nu își exercită drepturile prevăzute de lege sau de convenția părților, fie când debitorul a încheiat acte în fraudă drepturilor creditorului.

§2. Garanțiile speciale ale obligațiilor civile

Noul Cod civil reglementează trei categorii de garanții speciale:

a) *garanțiile personale*: fideiusiunea; garanțiile autonome – scrisoarea de garanție și scrisoare de confort;

b) *garanțiile reale*: ipoteca; gajul; dreptul de retenție;

c) *privilegiile*.

Capitolul al II-lea. Garanțiile generale

Secțiunea 1. Măsurile conservatorii

§1. Definiție

1.1. Măsurile conservatorii

Potrivit prevederilor art. 1558 C. civ., creditorul poate să ia toate măsurile necesare sau utile pentru conservarea drepturilor sale, precum asigurarea dovezilor și îndeplinirea unor formalități de publicitate și informare pe contul debitorului.

Luarea măsurilor de mai sus se face în condițiile legii speciale.

1.2. Măsurile asigurătorii

Potrivit prevederilor art. 1559 C. civ., principalele măsuri asigurătorii sunt sechestrul și poprirea asigurătorie. Măsurile asigurătorii se iau în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură civilă.

§2. Efecte

Măsurile conservatorii produc efectele speciale prevăzute de lege.

Secțiunea a 2-a. Gajul general al creditorilor

§1. Sediul reglementării

Sediul reglementării gajului general al creditorilor chirografari îl constituie prevederile art. 2324 C. civ. Instituția era reglementată și în vechiul Cod civil (art. 1718-1719).

Potrivit actualei reglementări: „*Cel care este obligat personal răspunde cu toate bunurile sale mobile și imobile, prezente și viitoare. Ele servesc drept garanție comună a creditorilor săi*” [art. 2324 alin. (1) C. civ.].

Am arătat, la materia principiului relativității efectelor contractului civil, care sunt semnificația și finalitatea textului legal enunțat. Nici fundamentul său, nici conținutul nu diferă de principiile vechiului Cod civil. Cum vom vedea în cele ce urmează, reglementarea actuală precizează explicit ideea de subrogație reală cu titlu universal și specializarea gajului general al creditorilor, în raport cu divizibilitatea patrimoniului.

Formula din cod „cu toate bunurile” este în contradicție cu caracterul insesizabil al unor bunuri. De aceea, textul legal, într-o rigoare juridică, ar fi trebuit să prevadă „cu bunurile”.

§2. Definiție. Trăsături

2.1. Definiție

Gajul general al creditorilor chirografari – în terminologia noului Cod civil, „*garanția comună a creditorilor*” – poate fi definit ca fiind o *garanție instituită de lege în scopul asigurării executării obligației civile asupra patrimoniului debitorului de la momentul exigibilității creanței*^[1].

Definiții asemănătoare au fost formulate în doctrină. În materia drepturilor reale se face distincție între gajul general ca funcție a patrimoniului și gajul general ca garanție comună a creditorilor. Ca funcție a patrimoniului, gajul general permite fixarea creanței creditorului asupra bunurilor debitorului, privite *ut universitas*, aceasta la momentul nașterii raportului obligațional. Ulterior, fenomenul subrogației reale cu titlu universal permite ca, la momentul exigibilității creanței, executarea silită a obligațiilor să se fixeze *ut singuli* asupra unui bun sau asupra unor bunuri ale debitorului. În acest fel, o funcție a patrimoniului devine o virtute juridică, fiind o adevărată garanție a executării.

2.2. Trăsături

a) *Este o garanție comună.* În concepția actualului Cod civil, ca, de altfel, și în concepția vechiului Cod civil, gajul general al creditorilor are în vedere o garanție raportată *ut universitas*, adică el asigură posibilitatea urmăririi oricărui bun aflat în patrimoniul debitorului la momentul exigibilității creanței. Fluctuația care poate interveni în patrimoniul debitorului avantajează sau, dimpotrivă, îl poate defavoriza pe creditor, în funcție de evoluția activului sau a pasivului debitorului. Dacă activul se mărește la momentul exigibilității creanței, raportat la data nașterii creanței, creditorul va fi, evident, într-o situație favorabilă. Dimpotrivă, dacă pasivul debitorului crește, această situație îi este defavorabilă creditorului, putând să îi fie chiar fatală din punct de vedere juridic, aducându-l în stare de faliment.

b) *Specializarea gajului general al creditorilor.* Deși patrimoniul, ca universalitate juridică, este unic, în același timp este prezentă și divizibilitatea acestuia. Prin

[1] Cu privire la funcțiile patrimoniului, a se vedea C. BÎRSAN, *Drept civil. Drepturile reale principale*, Ed. Hamangiu, București, 2017, pp. 17-22.